

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

AUDITO ATASKAITA DĖL VŠĮ ŠEŠKINĖS POLIKLINIKA AUDITO

2017 m. gruodžio 29 d. Nr. R-05-14

Vilnius

I. SANTRAUKA

Audito svarba

Viešoji įstaiga Šeškinės poliklinika įsteigta iš Vilniaus miesto savivaldybės turto ir lėšų ir priklausanti Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai, teikia jos įstatuose nustatytas pirminio ir antrinio lygio ambulatorines paslaugas bei fizinės medicinos ir ambulatorinės reabilitacijos paslaugas. Vykdydama savo veiklą, siekia šių pagrindinių tikslų: teikti kokybiškas ir prieinamas medicinos paslaugas, užtikrinti jų tęstinumą, ligų prevenciją, patikimą diagnostiką.

Bendrosios šalies demografinės problemos, žmonių emigracija lėmė, kad Įstaigoje kasmet mažėja joje besigydančių pacientų skaičius. Kai kurie pacientai keičia gydymo įstaigą savo noru, pakeitus gyvenamąją vietą, ar susiklosčius kitoms aplinkybėms. Jeigu 2014 metais Įstaigoje gydėsi 88 462 pacientai, 2015 metais - 86 582, 2016 metais šis skaičius sudarė 83 653. Didžiausias pacientų skaičiaus mažėjimas fiksuotas amžiaus grupėje nuo 50 iki 65 metų (sumažėjo 981 pacientu), tačiau didėjo (500 pacientų) virš 65 metų amžiaus grupėje, lyginant su 2015 metais. Šios amžiaus grupės pacientai daugiau serga, jiems reikia suteikti daugiau sveikatos priežiūros, reabilitacijos paslaugų.

Atsižvelgiant į bendrąją pacientų skaičiaus mažėjimo tendenciją, vertinome, ar Įstaigoje priimami sprendimai turėjo įtakos veiklos efektyvumui, ar buvo išnaudotos galimybės valdymo struktūros optimizavimui, ar buvo analizuojamos darbuotojų vykdomos funkcijos, atsisakant netikslingos veiklos, analizuota Įstaigos sąnaudų valdymo išlaidoms dalis bendroje sąnaudų struktūroje.

Audito tikslas ir apimtis

Audito tikslas – įvertinti audituojamojo subjekto administravimą ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu bei atskleisti veiklos tobulinimo galimybes.

Audituojamas laikotarpis 2015 – 2016 metai, 2017 m. I pusmetis. Siekdami išsamaus vertinimo, tam tikrais atvejais analizavome ir ankstesnių laikotarpių duomenis.

Pagrindiniai audito klausimai:

- Ar gerėjo Įstaigos veiklą apibūdinantys rodikliai?
- Ar personalo valdymas orientuotas į efektyvią veiklą?
- Ar steigėjo numatytų veiklos užduočių įgyvendinimas turėjo įtakos efektyvesniam Įstaigos darbui?

- Ar Įstaiga išteklius valdė stengdamasi minimizuoti bendrąsias sąnaudas?
Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti ataskaitos 1 priede „Audito apimtis ir metodai“.

Pagrindiniai audito rezultatai

Įstaigos finansinė padėtis 2016 metais gerėjo, lyginant su 2015 metais, kai Įstaiga dirbo nuostolingai - pasiektas teigiamas veiklos rezultatas - 1473 Eur pelnas.

Pagrindinės Įstaigos 2015 metų nuostolio priežastys - nuo 2015 m. liepos 1 d. Įstaigos darbuotojams - administracijai, gydytojams, slaugos personalui, personalui, tiesiogiai nedalyvaujančiam teikiant sveikatos priežiūros paslaugas, didėjęs darbo užmokestis (vidutinis darbuotojų darbo užmokestis, lyginant su 2014 metais, padidėjo 126,07 Eur arba 16,3 %), sumažėjęs prie Įstaigos prisirašiusių gyventojų skaičius, tuo pačiu sumažėjusi PSDF pajamų dalis nuo visų pajamų. (Dėl sumažėjusio prisirašiusių gyventojų skaičiaus Įstaiga 2015 metais uždirbo 68 212 Eur mažiau pajamų už pirmo lygio ir 30 569 Eur mažiau pajamų už antro lygio suteiktas asmens sveikatos priežiūros paslaugas). 2015 metais mažėjo ir pajamos iš kitos veiklos, padidėjo darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų, atostogų rezervo, turto nusidėvėjimo, medikamentų sąnaudos. Įstaiga 2015 metais viršijo Savivaldybės administracijos Socialinių reikalų ir sveikatos departamento direktoriaus įsakymu patvirtintą normatyvą medikamentams – iki 8 %: nuo visų pajamų. Faktinės Įstaigos 2015 metų sąnaudos medikamentams sudarė 8,68 % nuo visų pajamų.

Teigiamam Įstaigos 2016 metų rezultatui įtakos turėjo kai kurių pajamų grupių - finansavimo pajamų, pajamų už suteiktas mokamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas didėjimas, kai kurių veiklos sąnaudų - transporto, ryšių, komandiruočių, kvalifikacijos kėlimo, patalpų remonto mažėjimas, gautinų ir mokėtinų įsipareigojimų mažėjimas, Įstaigoje taikytos priemonės išlaidų taupymui. 2016 metais Įstaiga neviršijo Savivaldybės administracijos Socialinių reikalų ir sveikatos departamento direktoriaus įsakymu patvirtintų normatyvų: darbo užmokesčiui – iki 60 % , medikamentams – iki 9 % nuo visų pajamų. Faktinės Įstaigos sąnaudos darbo užmokesčiui sudarė 57,41 %, medikamentams – 8,53 % nuo visų pajamų. Įstaigos darbuotojų darbo užmokestis 2016 metais vidutiniškai padidėjo 25,49 Eur arba 2,83 %, lyginant su 2015 metais.

Įvertinus 2017 metų I pusmečio Įstaigos veiklos rodiklius, nustatytas pagrindinės veiklos pajamų didėjimas, lyginant su tuo pačiu 2016 metų laikotarpiu, tačiau veiklos sąnaudos tuo pačiu laikotarpiu didėjo labiau ir viršijo uždirbtas pajamas.

Įstaiga įvykdė didžiąją dalį 2016 metais jai steigėjo numatytų veiklos užduočių, tačiau dėl nepakankamo asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių specialistų (gydytojų) skaičiaus, nemažėjo pacientų laukimo eilės, 2016 metais - iki 47 darbo dienų reikėjo laukti konsultacijos pas kraujagyslių chirurgą, iki 38 darbo dienų – pas gydytoją kardiologą, iki 35 darbo dienų – pas gydytoją oftalmologą. Pas vaikų ligų gydytoją Įstaigoje galima buvo patekti kreipimosi dieną.

Įstaiga neįgyvendino užduoties, kad darbuotojų kaita būtų ne didesnė kaip 8 %, 2016 metais darbuotojų kaita sudarė 8,35 % , nors lyginant su 2015 metais, darbuotojų kaita sumažėjo (buvo 9,96 %). Darbuotojų kaitos priežastys - dideli darbo krūviai, netenkinantis darbo užmokestis. Nors atsiskaitydama už pasiektus rezultatus Įstaiga nurodė, kad darbuotojų kaita neturėjo įtakos veiklos rezultatams ir teikiamų paslaugų kokybei, Įstaigoje atliktos 2 pacientų apklausos parodė, kad Įstaiga nepasiekė 80 % nustatyto siektino pacientų, kuriuos tenkintų Įstaigos teikiamų paslaugų kokybė, rodiklio, - teigiamai Įstaigoje teikiamas paslaugas vertino 77 % pacientų.

Nustatėme, kad dalis Įstaigos Strateginiame plane įgyvendinti numatytų priemonių, siekiant lengvai prieinamų, integruotų ir kokybiškų paslaugų, saugaus ir efektyvaus, į pacientą orientuoto gydymo ir slaugos, 2015 - 2016 metais buvo neįgyvendintos, nenumačius tam reikiamų išteklių ir patikimai neįvertinus situacijos bei jos raidos tendencijų. Įstaigos direktoriaus įsakymu

patvirtinto Strateginio plano tikslai bei jų pasiekimo rodikliai kai kuriais atvejais kartoja Įstaigai Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais kiekvienais metais nustatomas veiklos užduotis, tai nėra racionalu.

Nors Įstaigos veiklos rodikliai 2016 metais nežymiai gerėjo, tačiau audito metu nustatėme dalykų, kuriuos išsprendus, Įstaigos veikla taptų efektyvesne ir ekonomiškesne:

- efektyvesniam Įstaigos administravimui įtakos turėjo problema dėl antrus metus neatliekamų esminių struktūrinių pertvarkymų, tai neužtikrino tinkamo Įstaigos darbo organizavimo ir pakankamo struktūrinių padalinių veiklos koordinavimo. Nors Įstaigoje 2015 -2017 metais buvo atliekami nežymūs pakeitimai, esama Įstaigos situacija neatitinka tos, pagal kurią buvo suplanuoti, tačiau iki galo taip ir neatlikti struktūriniai pokyčiai. Įstaigos numatytas tikslas – atlikus struktūros pertvarkymus daugiau kaip 16 % sumažinti valdymo sąnaudas, nepasiektas, šios sąnaudos 2016 metais faktiškai mažėjo 6,21 %;

- Įstaigoje nevertinamas darbuotojų, nedalyvaujančių sveikatos priežiūros paslaugų teikime, indėlis į Įstaigai iškeltų tikslų vykdymą, nesukurta šių darbuotojų vertinimo ir motyvavimo sistema;

- nustatėme atvejų, kai skirtingų pareigybių darbuotojai atlieka tokias pačias funkcijas, tačiau už jas mokamas darbo užmokestis skiriasi, pavyzdžiui, Įstaigos vyriausiosios buhalterės ir jos pavaduotojos pareiginiuose nuostatuose numatyta 20 visiškai vienodų funkcijų, vienam iš Įstaigos vairuotojų numatytas ženkliai didesnis darbo užmokesčio koeficientas, nei kitų tos pačios pareigybės darbuotojų;

- Įstaiga ne visais atvejais turimus išteklius valdė, siekdama mažinti sąnaudas, nes priėmė sprendimus: įsigyti juridines paslaugas, savo struktūroje turėdama teisininką, įsipareigojo apmokėti darbuotojo studijų išlaidas, pakankamai neįvertinusi sutarties sąlygų, būsimos naudos ir tuo metu Įstaigoje buvusios finansinės situacijos, darbuotojui skyrė 30 proc. priedą prie darbo užmokesčio už funkcijų, numatytų pareiginiuose nuostatuose, vykdymą.

Išvados:

1. Įstaigos organizacinės struktūros schema neatitinka steigėjo patvirtintame pareigybių sąraše numatytų struktūrinių padalinių, struktūriniai pertvarkymai vyko nepakankamai efektyviai. (2.1. sk.)

2. Įstaigoje neužtikrinamas efektyvus padalinių, nedalyvaujančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikime, darbo organizavimas ir veiklos koordinavimas. (2.1.1. sk.)

3. Kai kurių Įstaigos Buhalterinės apskaitos, Ūkio skyrių darbuotojų pareigybėms numatytos vienodos funkcijos, neatskirtos atsakomybės. (2.1.2. sk.)

4. Įstaigoje nesukurta darbuotojų, nedalyvaujančių sveikatos priežiūros paslaugų teikime darbo rezultatų vertinimo ir motyvavimo sistema, nėra galimybės išmatuoti jų indėlio į Įstaigai iškeltų tikslų vykdymą. (2.2.sk.)

5. Iš vienuolikos Įstaigai 2016 metams steigėjo nustatytų veiklos užduočių įgyvendintos keturios kiekybiniais ir keturios kokybiniais rodikliais vertinamos užduotys. Nepavyko pasiekti laukimo eilių pas gydytojus specialistus mažėjimo, nustatytų siektinų pacientų pasitenkinimo Įstaigos teikiamų paslaugų kokybe, darbuotojų kaitos rodiklių. (3.1. sk.)

6. Įstaiga 2015 - 2016 metais neįgyvendino dalies Strateginiame plane numatytų priemonių, siekiant lengvai prieinamų, integruotų ir kokybiškų paslaugų, saugaus ir efektyvaus, į pacientą orientuoto gydymo ir slaugos, nes patikimai neįvertino situacijos raidos tendencijų ir nebuvo suplanavusi tam reikiamų išteklių. (3.2.1.)

7. Įstaiga neužtikrino, kad visais atvejais lėšos būtų naudojamos racionaliai, ekonomiškai ir efektyviai, siekiant mažinti sąnaudas, nes:

- neekonomiškai panaudojo lėšas, įsigydama paslaugas, kurių poreikio neįvertino, atsižvelgdama į teisininkui numatytas funkcijas (4.1.);

- įsipareigojo apmokėti darbuotojo studijų išlaidas, neatsižvelgdama į tuo metu Įstaigoje buvusią finansinę padėtį ir tai, kad tokių išlaidų apmokėjimas nebuvo numatytas jos vidaus norminiuose dokumentuose (4.2.1.);

- vienam darbuotojui, viršijant Įstaigos vidaus norminiuose aktuose reglamentuoto darbo apmokėjimo šios grupės darbuotojams režio ribas, nustatė ženkliai didesnę darbo užmokesčio koeficiento dydį, nei kitiems tokias pačias funkcijas vykdantiems darbuotojams (4.2.2.);

- skyrė 30 proc. priedą prie darbo užmokesčio darbuotojui už funkcijų, numatytų pareiginiuose nuostatuose, vykdymą (4.2.3).

Rekomendacijos

Savivaldybės administracijos Socialinių reikalų ir sveikatos departamento direktoriui:

1. Siekiant efektyvesnio Įstaigos organizacinės struktūros funkcionalumo, suderinti naują Įstaigos struktūrą.

Įstaigos direktoriui:

1. Parengti naujos organizacinės struktūros projektą ir teikti jį Savivaldybės administracijos Socialinių reikalų ir sveikatos departamentui derinimui.

2. Siekiant darbo organizavimo tobulinimo, įvertinti Įstaigos darbuotojų vykdomas funkcijas ir atlikti pareiginių nuostatų pakeitimus.

3. Atlikus žmogiškųjų išteklių poreikio analizę ir esant darbuotojų trūkumui, organizuoti konkursus į laisvas pareigybes.

4. Parengti darbuotojų, nedalyvaujančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikime darbo vertinimo ir motyvavimo sistemą.

5. Darbuotojų darbo apmokėjimui taikyti pareigybei numatytus koeficientus, kurie reglamentuoti vidaus norminiuose teisės aktuose.

6. Priimant sprendimus dėl lėšų panaudojimo, vertinti įsigyjamų paslaugų poreikį ar Įstaigai teikiamą naudą.

II. IŽANGA

Įstaigos veiklos auditą, vadovaujantis Savivaldybės kontrolieriaus pavedimu¹, atliko Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos vyr. specialistė Aušra Valentienė (grupės vadovė) ir tarnautoja Daiva Kirkilienė.

Audituojamas subjektas – Viešoji įstaiga Šeškinės poliklinika (toliau- Įstaiga). Įstaigos buveinė – Šeškinės g. 24, Vilnius.

Įstaiga yra pelno nesiekiantis ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, priklausantis Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai ir teikiantis įstatuose² numatytas asmens sveikatos priežiūros paslaugas. Pagrindinis Įstaigos veiklos tikslas – Lietuvos gyventojų sveikatos stiprinimas ir teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų gerinimas, siekiant sumažinti sergamumą ir mirtingumą. Pagrindinė Įstaigos veiklos sritis – organizuoti ir teikti pacientams kvalifikuotas ambulatorines pirminės ir antrinės asmens sveikatos priežiūros, dienos stacionaro ir ambulatorinės reabilitacijos paslaugas.

¹ Savivaldybės kontrolieriaus 2017 m. rugsėjo 20 d. patikslintas pavedimas Nr. B-02-17

² patvirtinti VMSA direktoriaus 2015 m. lapkričio 18 d. įsakymu Nr. 30-3663 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės viešųjų asmens sveikatos priežiūros įstaigų įstatų tvirtinimo“

Įstaigos steigėja ir vienintelė dalininkė (savininkė) yra Vilniaus miesto savivaldybė (toliau tekste – Savivaldybė), savo teises įgyvendinanti per Vilniaus miesto savivaldybės tarybą. Dalininko kapitalas 2016 metais nesikeitė ir sudarė 41 365 Eur.

Įstaigos organai – vienasmenis valdymo organas yra Įstaigos direktorius, taip pat sudaromi patariamieji organai: stebėtojų taryba, gydymo taryba ir slaugos taryba.

Įstaigoje 2015 m. gruodžio 31 d. dirbo 512 darbuotojų, 2016 m. gruodžio 31 d. - 490 darbuotojų, 2017 m. birželio 30 d. – 466 darbuotojai.

Įstaiga yra pavaldi Savivaldybės administracijos Socialinių reikalų ir sveikatos departamentui.

Audituojamuoju laikotarpiu Įstaigos direktoriaus pareigose dirbo Jonas Kairys, paskirtas į šias pareigas Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimu nuo 2013 m. liepos 1 d., vyriausiosios buhalterės pareigas ėjo Liucija Grišina.

Su audito ataskaita galima susipažinti Vilniaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos puslapyje www.vilniuskontrole.lt.

III AUDITO REZULTATAI

1. AR GERĖJO ĮSTAIGOS VEIKLĄ APIBŪDINANTYS RODIKLIAI?

1.1. Įstaigos 2016 metų veiklos rodiklių palyginimas su 2015 metais, pokyčių priežastys

Vertinant Įstaigos veiklos rezultatus, buvo analizuojami 2016 metų veiklos rodikliai, jų pokytis, lyginant su 2015 metais, pagrindinės šių pokyčių priežastys. Kai kurie Įstaigos veiklos rezultatai gerėjo, pavyzdžiui 2016 metais veiklos rezultatas buvo 1 473 Eur pelnas, o 2015 metais – 218 108 Eur nuostolis, t. y. nuostolis sumažėjo 219 581 Eur.

Pagrindinės Įstaigos 2015 metų nuostolio priežastys – nuo 2015 m. liepos 1 d. Įstaigos darbuotojams – administracijai, gydytojams, slaugos personalui, personalui, tiesiogiai nedalyvaujančiam teikiant sveikatos priežiūros paslaugas, didėjęs darbo užmokestis (vidutinis darbuotojų darbo užmokestis, lyginant su 2014 metais, padidėjo 126,07 Eur (16,3 %), sumažėjęs prie Įstaigos prisirašiusių gyventojų skaičius, tuo pačiu sumažėjusi privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto (toliau tekste – PSDF) pajamų dalis nuo visų pajamų. Dėl sumažėjusio prisirašiusių gyventojų skaičiaus Įstaiga 2015 metais uždirbo 68 212 Eur mažiau pajamų už I lygio ir 30 569 Eur mažiau pajamų už II lygio suteiktas asmens sveikatos priežiūros paslaugas. 2015 metais mažėjo ir pajamos iš kitos veiklos, padidėjo darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų, atostogų rezervo, turto nusidėvėjimo, medikamentų sąnaudos. 2015 metais Įstaiga viršijo Savivaldybės administracijos Socialinių reikalų ir sveikatos departamento direktoriaus įsakymu patvirtintą normatyvą medikamentams – iki 8 %: nuo visų pajamų. Faktinės Įstaigos 2015 metų sąnaudos medikamentams sudarė 8,68 % nuo visų pajamų.

2016 metais Įstaiga neviršijo Savivaldybės administracijos Socialinių reikalų ir sveikatos departamento direktoriaus įsakymu patvirtintų normatyvų: darbo užmokesčiui – iki 60 % , medikamentams – iki 9 % nuo visų pajamų. Faktinės Įstaigos sąnaudos darbo užmokesčiui sudarė 57,41 %, medikamentams – 8,53 % nuo visų pajamų.

2016 metais Įstaiga turėjo ankstesnių metų sukaupto nepaskirstyto pelno – 1 508 834 Eur, įvertinus 2016 metų rezultata 1 473 Eur perviršį, sukauptas nepaskirstytas pelnas 2016 metų gruodžio 31 d. sudarė 1 510 307 Eur.

Pajamos

Įstaigos 2016 metų pajamos iš viso sudarė 9 443 271 Eur, lyginant su 2015 metais (9 013 312 Eur), jos padidėjo 429 959 Eur arba 4,77 % . Didžiausią Įstaigos pajamų dalį - 87,96 % nuo visų pajamų sudarė PSDF biudžeto lėšos už suteiktas asmens sveikatos priežiūros paslaugas –

8 306 463 Eur. Įtakos bendram pajamų didėjimui 2016 metais turėjo tai, kad pajamos iš PSDF biudžeto didėjo 169 647 Eur, lyginant su 2015 metais, tačiau PSDF biudžeto pajamų dalis nuo visų Įstaigos pajamų 2016 metais sumažėjo 2,32 %, (mažėjo ir prisirašiusiųjų prie Įstaigos gyventojų skaičius).

Pajamos už mokamas sveikatos priežiūros paslaugas sudarė 520 054 Eur, jos padidėjo 151 432 Eur arba 1,42 %, lyginant su 2015 metais. Didėjo pacientų poreikis vairuotojų komisijos, konsultacijų, fizinės medicinos ir ambulatorinės medicininės reabilitacijos, akušerijos ir ginekologijos, radiologijos ir diagnostikos, vakcinavimo mokamoms paslaugoms. Šių paslaugų 2016 metais Įstaiga suteikė 5975 daugiau, nei 2015 metais.

Kitos veiklos pajamos – už kitas mokamas paslaugas (medicininių kortelių kopijas, išrašus) taip pat didėjo 5 905 Eur, lyginant su 2015 metais, ir sudarė 13 445 Eur.

Sąnaudos

Visos Įstaigos sąnaudos 2016 metais sudarė 9 441 798 Eur, lyginant su 2015 metais (9 231 420 Eur), jos padidėjo 210 378 Eur arba 2,28 %. Sąnaudos iš PSDF lėšų 2016 metais sudarė 8 441 473 Eur, lyginant su 2015 metais padidėjo 82 774 Eur (0,99 proc.).

Sąnaudų didėjimui įtakos turėjo:

- didžiausios sąnaudų dalies - darbuotojų darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų sąnaudų didėjimas – šios sąnaudos 2016 metais sudarė 7 093 322 Eur, lyginant su 2015 metais, jos padidėjo 106 256 Eur. Padidinus minimalią mėnesio algą, nuo 2016 m. sausio 1 d. ir nuo 2016 m. liepos 1 d. didėjo darbo užmokestis kai kuriems Įstaigos darbuotojams, taip pat nuo 2016 m. liepos 1 dienos nuo 2 iki 8 procentų buvo padidintas darbo užmokestis visiems Įstaigos darbuotojams³, išskyrus direktorių ir direktoriaus pavaduotojus.) Svarbu pažymėti, kad 2016 metais Įstaiga neviršijo Savivaldybės administracijos Socialinių reikalų ir sveikatos departamento direktoriaus įsakymu⁴ patvirtinto išlaidų normatyvo darbo užmokesčiui – iki 60 % nuo visų Įstaigos pajamų (darbo užmokesčio sąnaudos sudarė 57,41 % nuo visų pajamų), iki 65 % nuo PSDF pajamų (sudarė 62,71% nuo PSDF pajamų);

- nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų didėjimas 85 977 Eur (2016 m. nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos sudarė 527 721 Eur, 2015 m. - 441 744 Eur (per 2016 metus Įstaiga įsigijo ilgalaikio materialaus turto iš viso už 99 402 Eur, iš jų: iš nuosavų lėšų už 74 615 Eur, iš juridinių asmenų paramos lėšų – už 24 787 Eur);

- 2016 metais 7 798 Eur didėję Įstaigos komunalinių paslaugų sąnaudos: šildymui ir karštam vandeniui, elektros energijai, kitoms paslaugoms – patalpų valymui (dėl minimalios algos didėjimo);

- pagrindinės veiklos kitų sąnaudų didėjimas – medicininio draudimo, juridinių konsultacijų, gydytojų elektroninių parašų įrangos, medicininių paslaugų teikimui išveiktomis dienomis (Įstaigos nedarbo metu teikiamoms Centro poliklinikoje) ir kt.

Mažėjo transporto, ryšių, komandiruočių, kvalifikacijos kėlimo, patalpų remonto sąnaudos. Įstaigos direktorius, atsižvelgdamas į Įstaigos 2016 metų III ketvirčio finansinės veiklos ataskaitų duomenis, patvirtino Įstaigos išlaidų taupymo priemonių planą laikotarpiui nuo 2016 m. lapkričio 7 d. iki 2016 m. gruodžio 31 d., kuriame numatė būtinus veiksmus priemonėms įgyvendinti bei paskyrė atsakingus asmenis.

³ vadovaujantis Privalomojo sveikatos draudimo tarybos 2016 m. birželio 7 d. nutarimo Nr. DT-4/1 „Dėl lėšų skyrimo iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rezervo 2016 metais“, 2 punktu, Įstaigos darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos nuostatomis ir atsižvelgiant į nuo 2016 m. liepos 1 d. padidintas asmens sveikatos priežiūros paslaugų, apmokamų PSDF biudžeto lėšomis, bazines kainas

⁴ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Socialinių reikalų ir sveikatos departamento direktoriaus 2016 m. sausio 11 d. įsakymas Nr. A15-39/16(2.1.4E-SR) “Dėl išlaidų, skirtų darbo užmokesčiui ir medikamentams, normatyvų tvirtinimo”

Mažėjo ir Įstaigos įsipareigojimai - debitorinis įsiskolinimas 2016 metų pabaigoje sudarė 442 406 Eur arba 2,10 % mažesnis, nei 2015 metų pabaigoje. Didžiausią įsiskolinimo dalį – 440 678 Eur sudarė Vilniaus teritorinės ligonių kasos įsiskolinimas už 2016 gruodžio mėnesį suteiktas asmens sveikatos priežiūros paslaugas.

Įstaigos kreditorinis įsiskolinimas 2016 metais sumažėjo 163 937 Eur arba 61,61 %, lyginant su 2015 metais. Jį sudarė trumpalaikės skolos tiekėjams už gautas prekes ir suteiktas paslaugas 2016 metų gruodžio mėnesį ir sukauptos darbo užmokesčio ir nuo jo mokamų mokesčių, atostogų mokėtinos sumos. Pradelstų įsiskolinimų 2016 metų pabaigoje Įstaiga neturėjo.

Įstaigos veiklos 2015 - 2016 metų pokyčiai pavaizduoti 1 lentelėje „Įstaigos 2015-2016 metų veiklos rezultatų palyginimas“.

1 lentelė. Įstaigos 2015-2016 metų veiklos rezultatų palyginimas

Eil. Nr.	Straipsniai	2016-12-31	2015-12-31	Pokytis (+ padidėjimas; - sumažėjimas (3-4))
1	2	3	4	5
A.	PAGRINDINĖS VEIKLOS PAJAMOS	9 429 826	9 005 773	+424 053
I.	FINANSAVIMO PAJAMOS	603 309	500 334	+102 975
I.1.	Iš valstybės biudžeto	166 782	191 726	-24 944
I.2.	Iš savivaldybių biudžetų	12 284	4 000	+8 284
I.3.	Iš ES, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų lėšų	210 387	93 243	+117 144
I.4.	Iš kitų finansavimo šaltinių	213 856	211 365	+2 491
II.	MOKESČIŲ IR SOCIALINIŲ ĮMOKŲ PAJAMOS			
III.	PAGRINDINĖS VEIKLOS KITOS PAJAMOS	8 826 517	8 505 439	+321 078
III.1.	Pagrindinės veiklos kitos pajamos	8 831 475	8 511 106	+320 369
III.2.	Pervestinių pagrindinės veiklos kitų pajamų suma	-4 958	-5 667	-10 625
B.	PAGRINDINĖS VEIKLOS SĄNAUDOS	-9 441 360	-9 224 697	+216 643
I.	DARBO UŽMOKESČIO IR SOCIALINIO DRAUDIMO	-7 093 322	-6 987 066	+106 256
II.	NUSIDĖVĖJIMO IR AMORTIZACIJOS	-527 721	-441 744	+85 977
III.	KOMUNALINIŲ PASLAUGŲ IR RYŠIŲ	-159 680	-151 882	+7 798
IV.	KOMANDIRUOČIŲ	-1 753	-6 969	-5 216
V.	TRANSPORTO	-16 743	-19 846	-3103
VI.	KVALIFIKACIJOS KĖLIMO	-8 500	-11 455	-2 955
VII.	PAPRASTOJO REMONTO IR EKSPLOATAVIMO	-90 827	-118 924	-28 097
VIII.	NUVERTĖJIMO IR NURAŠYTŲ SUMŲ	-603		+603
IX.	SUNAUDOTŲ IR PARDUOTŲ ATSARGŲ SAVIKAINA	-917 703	-925 488	-6 785
X.	SOCIALINIŲ IŠMOKŲ			
XI.	NUOMOS			
XII.	FINANSAVIMO			
XIII.	KITŲ PASLAUGŲ	-288 057	-254 733	+33 324
XIV.	KITOS	-336 451	-306 590	+29 861
C.	PAGRINDINĖS VEIKLOS PERVIRŠIS AR DEFICITAS	-11 534	-218 924	-207 390
D.	KITOS VEIKLOS REZULTATAS	13 007	816	+12 191

I.	KITOS VEIKLOS PAJAMOS	13 445	7 539	+5 906
II.	PERVESTINOS Į BIUDŽETĄ KITOS VEIKLOS PAJAMOS			
III.	KITOS VEIKLOS SĄNAUDOS	-438	-6 723	-6 285
E.	FINANSINĖS IR INVESTICINĖS VEIKLOS REZULTATAS			
F.	APSKAITOS POLITIKOS KEITIMO IR ESMINIŲ APSKAITOS KLAIDŲ TAISYMO ĮTAKA			
G.	PELNO MOKESTIS			
H.	GRYNASIS PERVIRŠIS AR DEFICITAS PRIEŠ NUOSAVYBĖS METODO ĮTAKĄ	1 473	-218 108	-216 635
I.	NUOSAVYBĖS METODO ĮTAKA			
J.	GRYNASIS PERVIRŠIS AR DEFICITAS	1 473	-218 108	-216 635
I.	TENKANTIS KONTROLIUOJANČIAJAM SUBJEKTUI			
II.	TENKANTIS MAŽUMOS DALIAI			

1.2. Įstaigos 2017 metų I pusmečio veiklos rodiklių apžvalga

Įstaigos 2017 metų I pusmečio pajamos iš viso sudarė 4 869 160 Eur, lyginant su tuo pačiu 2016 metų laikotarpiu (4 605 703 Eur), jos padidėjo 263 430 Eur arba 5,41 % .

Finansavimo pajamos 2017 m. birželio 30 d. sudarė 284 847 Eur, 2016 m. I pusmetį – 299 306 Eur, pagrindinės veiklos kitos pajamos sudarė 4 576 897 Eur, lyginant su 2016 m. I pusmečiu (4 299 268 Eur), jos didėjo 277 629 Eur. Įstaigos kitos veiklos pajamos 2017 m. birželio 30 d. sudarė 7 416 Eur ir lyginant su tuo pačiu 2016 m. laikotarpiu (7 156 Eur), didėjo nežymiai.

Įstaigos 2017 metų birželio 30 d. pagrindinės veiklos sąnaudos sudarė 4 944 563 Eur, lyginant su sąnaudomis 2016 m. birželio 30 d. (4 662 787 Eur), jos didėjo 281 776 Eur. Iš jų labiausiai didėjo lyginamojo laikotarpio darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų sąnaudos, sunaudotų ir parduotų atsargų (medikamentų) savikaina, kitų paslaugų sąnaudos.

Pažymime, kad 2017 metų I pusmečio pagrindinės veiklos patirtų sąnaudų dydis viršijo to paties laikotarpio pagrindinės veiklos kitų pajamų dydį, Įstaigos 2017 metų I pusmečio veiklos rezultatas buvo 82 343 Eur nuostolis.

Išvada. Įstaigos finansinė padėtis 2016 metais nežymiai pagerėjo, lyginant su 2015 metais, kai Įstaiga dirbo nuostolingai, pasiektas teigiamas veiklos rezultatas - 1 473 Eur pelnas. Teigiamam rezultatui įtakos turėjo kai kurių pajamų grupių - finansavimo, pajamų už suteiktas mokamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas didėjimas, kai kurių veiklos sąnaudų - transporto, ryšių, komandiruočių, kvalifikacijos kėlimo, patalpų remonto sąnaudų mažėjimas, debitorinių ir kreditorinių išsipareigojimų mažėjimas, Įstaigoje taikytos priemonės išlaidų taupymui. Preliminariai vertinant 2017 metų I pusmečio Įstaigos veiklos rodiklius, nustatytas pagrindinės veiklos pajamų didėjimas, lyginant su tuo pačiu 2016 metų laikotarpiu, tačiau veiklos sąnaudos didėjo labiau ir viršijo uždirbtas pajamas.

2. AR PERSONALO VALDYMAS ORIENTUOTAS Į EFEKTYVIĄ VEIKLĄ?

2.1. Įstaigoje suplanuoti struktūriniai pertvarkymai vykdyti nepakankamai efektyviai

Audituojamuoju laikotarpiu Įstaigoje galiojo Įstaigos direktoriaus 2011 m. lapkričio 16 d. įsakymu Nr. 1R-246-(1.5) patvirtinta struktūra ir tos pačios dienos direktoriaus įsakymu⁵ patvirtinta Įstaigos struktūros schema (įsigaliojo nuo 2012 m. balandžio 2 dienos).

Nuo 2014 metų mažėjant prie Įstaigos prisirašiusių pacientų skaičiui, atsirado poreikis struktūrą optimizuoti. 2015 m. lapkričio mėn. Įstaigoje parengtas struktūros projektas, kuriuo siekta racionaliau perskirstyti tam tikrų struktūrinių padalinių ir atskirų pareigybių vykdomas funkcijas, atsakomybes, numatant dalies pareigybių atsisakyti ir taip didinti Įstaigos veiklos efektyvumą. Pagrindiniai numatyti pokyčiai: vietoje trijų Šeimos medicinos skyrių palikti du, apjungti akušerijos-ginekologijos ir chirurgines paslaugas teikiančius darbuotojus į vieną skyrių, atsisakyti Pirkimų tarnybos ir Projektų skyriaus, juos apjungiant į vieną – Teisės ir bendrųjų reikalų skyrių, Personalo skyriaus ir Informacinių sistemų ir duomenų valdymo skyriaus Dokumentų valdymo poskyrio funkcijas apjungti ir įsteigti Žmogiškųjų išteklių ir dokumentų valdymo skyrių, atsisakyti pavaduotojo valdymui pareigybės, perduodant šios pareigybės kuruotų trijų skyrių kontrolę tiesiogiai direktoriui. Lygiagrečiai, Įstaigos direktoriaus įsakymais⁶ buvo atliekami pareigybių sąrašų pakeitimai, perkeliant pareigybes su joms numatytais darbo krūviais iš vieno struktūrinio padalinio į kitą (kaip buvo numatyta parengtame struktūros projekte).

Nuo 2015 m. lapkričio 18 d., Įstaigos savininko funkcijas įgyvendinančiai institucijai patvirtinus naujus Įstaigos įstatus, Įstaigos direktorius be suderinimo su steigėju (savininku), savo nuožiūra pareigybių sąrašų ar kitų struktūros pakeitimų atlikti negalėjo (Įstaigos įstatų 29.4 punktas). Savivaldybės administracijos direktorius įsakymu⁷ įgaliojo Socialinių reikalų ir sveikatos departamento (toliau tekste – Departamento) direktorių tvirtinti viešųjų asmens sveikatos priežiūros įstaigų valdymo struktūras ir pareigybių sąrašus (Įstaiga priskirta Departamento reguliavimo sričiai).

Audito metu nustatėme, kad 2016 - 2017 metais pagal Įstaigos Departamentui teiktus raštus, aiškinamuosius raštus, suderinus su Departamentu, buvo vykdyti tam tikri pareigybių sąrašų keitimai, siekiant optimizuoti Įstaigos veiklą, tačiau esminiai numatyti pokyčiai nebuvo atliekami. Pareigybių sąrašų keitimas, perkeliant konkrečias pareigybes iš vieno padalinio į kitą, ar darbo krūvių darbuotojams keitimas nėra veiksmai, prilyginami realiems struktūriniais pokyčiams.

Paskutinis vykdytas pareigybių sąrašo derinimas su Departamentu vyko 2016 m. lapkričio mėn. Suderinus minėtą pareigybių sąrašą, jame liko direktoriaus pavaduotojo valdymui pareigybė, kurią anksčiau Įstaiga planavo naikinti, taip pat neaiškiu tikslu vyriausiojo buhalterio pareigybė priskirta prie Įstaigos administracijos pareigybių. Kadangi patvirtintoje struktūroje yra Buhalterinės apskaitos skyrius, kuriam pagal Įstaigos direktoriaus įsakymu patvirtintus nuostatus vadovauja ir jo darbą organizuoja vyriausiasis buhalteris, šis pakeitimas neatitinka organizacinių valdymo ryšių sampratos. Paskutiniame su Departamentu suderintame pareigybių sąrašė (2016 m. lapkričio 8 d.) nėra tokių struktūrinių padalinių, kaip I-asis Šeimos medicinos skyrius, Vaikų kardiologijos ir neurologijos centras, Psichikos sveikatos centro dienos stacionaras, Informacinių technologijų ir Dokumentų valdymo poskyriai, nors jie numatyti galiojančioje organizacinės struktūros schemoje.

Išvada. Įstaigos organizacinės struktūros schema neatitinka steigėjo patvirtintame pareigybių sąrašė numatytų struktūrinių padalinių, struktūriniai pertvarkymai vyko nepakankamai efektyviai.

Svarbu pažymėti, kad Įstaiga dėl numatomų struktūros pokyčių planavo iki 16,39 % sumažinti sąnaudas valdymui. Sąnaudų valdymo išlaidoms rodiklis yra vienas iš kiekybinių viešųjų

⁵ Įstaigos direktoriaus 2011 m. lapkričio 16 d. įsakymas Nr. 1R-247-(1.5) „Dėl viešosios įstaigos Šeškinės poliklinikos struktūros schemos patvirtinimo ir struktūrinių padalinių priežiūros“

⁶ Įstaigos direktoriaus 2014 m. balandžio 18 d. įsakymu Nr. 22P-284 „Dėl viešosios įstaigos Šeškinės poliklinikos pareigybių sąrašo patvirtinimo“, 2015 m. spalio 12 d. įsakymu Nr. 22P-849 „Dėl viešosios įstaigos Šeškinės poliklinikos pareigybių sąrašo pakeitimo“, 2015 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. 22P-1048 „Dėl viešosios įstaigos Šeškinės poliklinikos pareigybių sąrašo pakeitimo“

⁷ Savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. sausio 5 d. įsakymas Nr. 30-2 „Dėl socialinių reikalų ir sveikatos departamento direktoriaus įgaliojimo“

įstaigų veiklos vertinimo rodiklių⁸. Pagal Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu⁹ Įstaigai patvirtintas 2016 metų veiklos užduotis, sąnaudos valdymo išlaidoms turėjo neviršyti 2,1 % visų pajamų. Įstaigos pateiktais duomenimis, sąnaudos valdymo išlaidoms 2016 metais sudarė 181 539 Eur, jos sumažėjo 12 017 Eur arba 6,21 %, lyginant su 2015 metais. Sąnaudų valdymo išlaidoms dalis nuo visų pajamų sudarė 1,92 %, t. y. neviršijo nustatyto iki 2,1 % nuo visų pajamų dydžio. (Žr. 2 lentelę Sąnaudos valdymo išlaidoms. Šaltinis: Vadovo 2016 metų veiklos ataskaita)

2 lentelė. Sąnaudos valdymo išlaidoms

Valdymo išlaidos	2016 metai				2015 metai			
	Iš viso	%	Iš PSDF	%	Iš viso	%	Iš PSDF	%
Pajamos	9443271	1,92	8306463	2,19	9013312	2,15 %	8136816	2,38
Darbo užmokestis	132911	73,21	132911	73,21	140146	72,41	140146	72,41
Socialinis draudimas	41176	22,68	41176	22,68	43417	22,43	43417	22,43
Garantinis fondas	266	0,15	266	0,15	288	0,15	288	0,15
Transporto sąnaudos	5506	3,03	5506	3,03	3229	1,67	3229	1,67
Ryšių sąnaudos	261	0,14	261	0,14	801	0,41	801	0,41
Komandiruočių sąnaudos	1359	0,75	1359	0,75	4630	2,39	4630	2,39
Kvalifikacijos kėlimo sąnaudos	60	0,04	60	0,04	1045	0,54	1045	0,54
Viso:	181539	100 %	181539	100 %	193556	100 %	193556	100 %

Didžiausią valdymo sąnaudų dalį (73,21 %) sudarė darbo užmokesčio sąnaudos, socialinio draudimo sąnaudos sudarė 22,68 % valdymo sąnaudų. Šioms sąnaudoms Įstaiga priskyrė direktoriaus, trijų direktoriaus pavaduotojų ir vyr. buhalterio darbo užmokesčio ir su jo mokėjimu susijusių išlaidų, kitų minėtoms pareigybėms pagal pirminius apskaitos dokumentus priskirtų transporto, ryšių komandiruočių, kvalifikacijos kėlimo išlaidų dalį. Kiekybinius ir kokybinius viešosios įstaigos veiklos vertinimo rodiklius bei jų vertinimą reglamentuoja LR sveikatos apsaugos ministro įsakymu¹⁰ patvirtintas aprašas, vienas iš kiekybinių viešųjų įstaigų veiklos vertinimo rodiklių¹¹, yra sąnaudų valdymo išlaidoms rodiklis. Minėtuose teisės aktuose tiksliai neapibrėžiama, kokios išlaidų grupės turėtų būti priskiriamos sąnaudų valdymui grupei, tai palieka galimybę sveikatos priežiūros įstaigoms pačioms nuspręsti, kokias patirtų išlaidų dalis priskirti sąnaudų valdymui grupei.

Įstaigos darbo užmokesčio sąnaudų dalis bendroje valdymo sąnaudų struktūroje 2016 metais sumažėjo 7 235 Eur, lyginant su 2015 metais. Šį pokytį lėmė sumažėjęs darbo užmokestis Įstaigos direktoriui ir direktoriaus pavaduotojams. (Kadangi, pagal LR sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 151 straipsnio nuostatas¹² LNSS viešųjų įstaigų vadovaujančių darbuotojų mėnesinės algos kintamosios dalies dydis priklauso nuo praėjusių kalendorinių metų įstaigos veiklos rezultatų ir nustatomas vieniems metams, o 2015 metais Įstaigos veiklos rezultatas buvo 218 108 Eur nuostolis, todėl vadovaujančių darbuotojų – direktoriaus, direktoriaus pavaduotojų darbo užmokestis 2016 metais sumažėjo. Įstaigos direktoriaus vidutinis darbo užmokestis sumažėjo 5,78 %, direktoriaus pavaduotojo gydymui – 4,6 %, direktoriaus pavaduotojo valdymui – 1,34 %.

⁸ Vadovaujantis Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2012 m. sausio 25 d. sprendimu Nr. 1-425 patvirtintų Vilniaus miesto savivaldybės viešųjų sveikatos priežiūros įstaigų vadovų darbo apmokėjimo tvarkos aprašo“ nuostatomis.

⁹ Savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. liepos 15 d. įsakymas Nr. 30-1681 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės viešųjų sveikatos priežiūros įstaigų 2016 metų veiklos užduočių tvirtinimo“

¹⁰ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. gruodžio 1 d. įsakymas Nr. V-1019 “Dėl Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos viešųjų įstaigų veiklos finansinių rezultatų vertinimo kiekybinių ir kokybinių rodiklių ir vadovaujančių darbuotojų mėnesinės algos kintamosios dalies nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo”

¹¹ Vadovaujantis Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2012 m. sausio 25 d. sprendimu Nr. 1-425 patvirtintų Vilniaus miesto savivaldybės viešųjų sveikatos priežiūros įstaigų vadovų darbo apmokėjimo tvarkos aprašo“ nuostatomis

¹² 1996 m. birželio 6 d. Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymas Nr. I-1367

(Įstaigos direktoriaus pavaduotojas valdymui atleistas 2016 m. lapkričio 16 d., ši pareigybė šiuo metu neužimta).

2.1.1. Struktūra neužtikrina efektyvaus visų Įstaigos padalinių darbo organizavimo ir veiklos koordinavimo

Pagal Įstaigoje galiojančią struktūrą:

- direktoriui priskiriama Buhalterinės apskaitos, Plėtros ir projektų skyrių, vidaus audito ir pirkimų tarnybų veiklos kontrolė;

- direktoriaus pavaduotojas gydymui organizuoja kontroliuoja ir atsako už: Šeimos medicinos ir vidaus ligų, I Šeimos medicinos, II Šeimos medicinos, Vaikų sveikatos priežiūros, Akušerijos ir ginekologijos skyrių, Psichikos sveikatos centro, Konsultacijų, radiologijos ir diagnostikos, fizinės medicinos ir ambulatorinės medicininės reabilitacijos, odontologijos, laboratorinės diagnostikos skyrių ir Infekcijų kontrolės tarnybos veiklą;

- direktoriaus pavaduotojas slaugai organizuoja, kontroliuoja ir atsako už Registratūros, vyresniųjų slaugytojų, slaugos specialistų ir jam prilygstančio personalo (akušerių, gydytojo odontologo padėjėjų, klinikos laborantų, radiologijos laborantų, socialinių darbuotojų, kineziterapeutų, ergoterapeutų, laboratorinės diagnostikos specialistų, medicinos autoklavų aparatininkų, visuomenės sveikatos specialistų, infekcijų kontrolės gydytojo padėjėjų, slaugytojo padėjėjų, valytojų ir kt.) darbo veiklą;

- direktoriaus pavaduotojas valdymui organizuoja, kontroliuoja ir atsako už Informacinių sistemų ir duomenų valdymo, ūkio, personalo ir teisės skyrių veiklą. (Pažymėtina, kad direktoriaus pavaduotojo valdymui pareigybė laisva nuo 2016 m. lapkričio 16 dienos).

Audito metu analizavome kai kurių Įstaigos padalinių, nedalyvaujančių sveikatos priežiūros paslaugų teikime, veiklos pobūdį. Pavyzdžiui, Įstaigos personalo ir teisės skyriaus, kuris pagal nuostatus, patvirtintus Įstaigos direktoriaus įsakymu¹³, įsteigtas užtikrinti tinkamą Įstaigos personalo administravimą, atlieka tokias funkcijas: rengia teisės, aktus, kitus dokumentus, susijusius su personalo valdymu, organizuoja viešuosius konkursus į laisvas struktūrinių padalinių vadovų pareigas, teikia įstaigos vadovui siūlymus dėl žmogiškųjų išteklių poreikio ir efektyvaus panaudojimo, atlieka pareigybių sąrašo analizę, teikia siūlymus dėl darbo organizavimo tobulinimo, atsižvelgiant į Įstaigai nustatytus tikslus ir uždavinius, teikia siūlymus ir/ar pastabas dėl struktūrinių padalinių nuostatų ir darbuotojų pareiginių nuostatų keitimo ir papildymo ir pan. Nuo 2016 m. rugsėjo 5 d. išėjęs iš darbo Įstaigos personalo ir teisės skyriaus viršininkui, skyriui nuo 2016-09-13 iki 2017-07-14 laikinai vadovavo R.P., o nuo 2017 m. liepos 7 d. iki į Personalo ir teisės skyriaus viršininko pareigas bus priimtas naujas darbuotojas, laikinai skyriaus viršininko pareigas 1,0 pareigybės krūviu pavesta eiti Įstaigos teisininkui L.J. Laikinai einančiam pareigas Personalo ir teisės skyriaus viršininkui nuo 2017 m. rugpjūčio 1 d. iki į skyriaus teisininko pareigas bus priimtas darbuotojas, bet ne ilgiau kaip iki 2017 m. gruodžio 31 d. pagrindinio darbo metu pavesta vykdyti teisininko funkcijas, už kurių vykdymą jam mokamas 25 proc. teisininko pagrindinio darbo užmokesčio.

Audito metu nustatėme, kad skyrius neatliko nuostatuose nurodytų funkcijų:

- neteikė siūlymų Įstaigos vadovui dėl žmogiškųjų išteklių poreikio ir efektyvaus panaudojimo,

- darbo organizavimo tobulinimo,

- neatliko pareigybių sąrašo analizės,

- neorganizavo viešųjų konkursų į laisvas struktūrinių padalinių vadovų pareigas – nei į direktoriaus pavaduotojo valdymui, nei į personalo ir teisės skyriaus viršininko,

- nevykdė atrankos į teisininko pareigas.

¹³ Įstaigos direktoriaus 2012 m. lapkričio 22 d įsakymas Nr. 1R-279-(1.5)“Dėl viešosios įstaigos Šeškinės poliklinikos personalo ir teisės skyriaus nuostatų patvirtinimo“

Esant situacijai, kai skyrius neturi pastovaus vadovo, skyriaus atskaitingumas priskirtas direktoriaus pavaduotojo valdymui pareigybei, kuri taip pat neužimta, personalo valdymas, įskaitant Įstaigos darbo organizavimą, yra nepakankamai efektyvus ir neužtikrina tinkamo Įstaigos padalinių darbo organizavimo ir veiklos koordinavimo. (Be personalo ir teisės skyriaus darbo organizavimo ir veiklos koordinavimo, direktoriaus pavaduotojo valdymui pareigybei priskiriamos ir Įstaigos Informacinių sistemų ir duomenų valdymo, ūkio skyrių kontrolės ir veiklos priežiūros funkcijos).

Išvada. Įstaigoje neužtikrinamas efektyvus padalinių, nedalyvaujančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikime, darbo organizavimas ir veiklos koordinavimas.

2.1.2. Kai kurie darbuotojai atlieka vienodas funkcijas, neaiškus pareigų atskyrimas

Audito metu atlikome kai kurių Įstaigos Bendrųjų padalinių skyrių (Buhalterinės apskaitos, Ūkio skyriaus) darbuotojų atliekamų funkcijų analizę. Už Buhalterinės apskaitos skyriaus kontrolę atsako Įstaigos vadovas, Ūkio skyriaus veiklos organizavimas ir kontrolė priskirta Įstaigos direktoriaus pavaduotojo valdymui kompetencijai.

Pagal audito metu galiojusį Įstaigos pareigybių sąrašą Buhalterinės apskaitos skyriuje patvirtinta 7,625 etato, faktiškai užimta 7,125 etato (visu etatu dirba vyriausiojo buhalterio pavaduotojas, vyriausiasis ekonomistas, vyresnysis specialistas, buhalteris, specialistas), 0,5 etato - vyresnysis kasininkas-buhalteris, 2 kasininkai-buhalteriai dirbantys 1,0 ir 0,625 etato. Pažymime, kad vyriausiojo buhalterio pareigybė pagal galiojantį pareigybių sąrašą priskirta administracijai, nors pagal patvirtintus skyriaus nuostatus¹⁴, vyriausiasis buhalteris vadovauja Buhalterinės apskaitos skyriui. Atlikus Buhalterinės apskaitos skyriaus darbuotojų vykdomų funkcijų analizę, nustatėme, kad:

- didžioji dalis Įstaigos vyriausiojo buhalterio ir vyriausiojo buhalterio pavaduotojo darbinę veiklą apibūdinančių (vykdomų) funkcijų (20) yra analogiškos (Įstaigos direktoriaus 2012 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. 22P-41 patvirtinti Buhalterinės apskaitos skyriaus vyriausiojo buhalterio pareiginiai nuostatai, Įstaigos direktoriaus 2012 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 22P-418 patvirtinti vyriausiojo buhalterio pavaduotojo pareiginiai nuostatai). Kadangi pareiginiai nuostatai numato, kad šios pareigybės pavaduoja viena kitą esant tarnybiniam būtinumui (atostogų, kvalifikacijos kėlimo, komandiruočių, laikino nedarbingumo ir pan. atvejais), tai vienodų funkcijų vykdymas nesant būtinumo, vertintinas kaip funkcijų dubliavimas;

- viena iš Buhalterinės apskaitos skyriaus atliekamų funkcijų: „užtikrinti, kad laiku ir tiksliai būtų pildomas skyriaus darbuotojų darbo laiko apskaitos žiniaraštis“ (ši funkcija numatyta buhalterinės apskaitos skyriaus specialistui, buhalterinės apskaitos skyriaus vyresniajam specialistui, buhalterinės apskaitos skyriaus vyriausiojo buhalterio pavaduotojui, bei skyriaus vyriausiajam buhalteriu (t. y. funkcija tiksliai užpildyti skyriaus, kuriame dirba 7 darbuotojai darbo laiko apskaitos žiniaraštį, numatyta 4 pareigybėms).

Įstaigos Ūkio skyriuje patvirtinta 17,75 etato, faktiškai užimta – 16 etatų (visu etatu dirba skyriaus vedėjas, inžinierius energetikas, elektrikas, energetikos specialistas, ūkio reikalų tvarkytojas, 3 vairuotojai, santechnikas, pagalbinis darbininkas), 0,75 etato dirba 2 ūkio reikalų tvarkytojo padėjėjai, 0,5 etato dirba dailininkas, apsaugos sistemų specialistas, medicininės įrangos technikas). Atlikus Ūkio skyriaus darbuotojų atliekamų funkcijų analizę, nustatėme, kad:

- Ūkio skyriaus elektriko vykdomos funkcijos (6) analogiškos Ūkio skyriaus energetikos specialisto vykdomoms funkcijoms.

Išvada. Kai kurių Įstaigos Buhalterinės apskaitos, Ūkio skyrių darbuotojų pareigybėms numatytos vienodos funkcijos, neatskirtos atsakomybės.

¹⁴ Įstaigos direktoriaus 2011 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. 1R-272-(1.5) patvirtintų Viešosios įstaigos Šeškinės poliklinikos Buhalterinės apskaitos skyriaus nuostatų 8 punktas

2.2. Įstaigoje nevykdomas darbuotojų nedalyvaujančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikime, darbo vertinimas

Įstaigos direktoriaus įsakymais¹⁵ Sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių struktūrinių padalinių vedėjams, vyresniesiems slaugytojams, vyresniajam akušeriui ir vyresniajam klinikos laborantui nustatomos metinės siektinos užduotys, nuo kurių įvykdymo tiesiogiai priklauso ateinantiems metams šių padalinių darbuotojams nustatyto darbo užmokesčio koeficiento kintamoji dalis. Užduočių vykdymo kontrolė numatyta direktoriaus pavduotojoms gydymui ir slaugai, o užduočių vykdymo rezultatai aptariami darbuotojų metiniuose pokalbiuose. Svarbu pažymėti, kad sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių padalinių darbuotojams siektinos užduotys nustatomos, atsižvelgiant į Įstaigai Savivaldybės administracijos direktoriaus nustatytas metines veiklos užduotis.

Kitiems darbuotojams, nedalyvaujantiems teikiant asmens sveikatos priežiūros paslaugas, siektini tikslai nenustatomi, jiems neformuluojamos metinės užduotys, nevyksta metiniai pokalbiai, kuriuose būtų aptariami pasiekti rezultatai, todėl jų indėlis į Įstaigos pasiektus metinius veiklos rezultatus negali būti objektyviai įvertintas, tam Įstaiga nėra numačiusi priemonių. Šių darbuotojų darbą apibrėžia tik skyrių ar padalinių nuostatai bei pareigybiniai nuostatai, darbuotojų darbo užmokestis priklauso nuo darbo sutartyse sulygto pareiginio atlygio, darbo užmokesčio koeficientas¹⁶ nustatomas pagal panašioms pareigybėms numatytus atlygio režius, reglamentuotus Įstaigos darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkoje. Siekiant efektyvesnio darbo, būtų tikslinga su visais Įstaigos darbuotojais aptarti jiems iškeliamus metinius tikslus, ar suformuluotas užduotis, bei numatyti priemones, kaip būtų atliekamas darbo vertinimas.

Išvada. Įstaigoje nesukurta darbuotojų, nedalyvaujančių sveikatos priežiūros paslaugų teikime darbo rezultatų vertinimo ir motyvavimo sistema, nėra galimybės išmatuoti jų indėlio į Įstaigai iškeltų tikslų vykdymą.

3. AR REZULTATYVIOS ĮSTAIGAI NUMATYTOS VEIKLOS UŽDUOTYS, AR JŲ ĮGYVENDINIMAS UŽTIKRINO EFEKTYVESNĮ ĮSTAIGOS DARBĄ?

3.1. Įstaiga įvykdė daugumą steigėjo jai nustatytų metinių veiklos užduočių

Įstaiga įvykdė šias Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu¹⁷ patvirtintas 2016 metų veiklos užduotis:

- pasiekė teigiamą 2016 m. finansinį veiklos rezultatą (1 473 Eur), sąnaudos darbo užmokesčiui neviršijo 65 % nuo PSDF pajamų (sąnaudos darbo užmokesčiui nuo visų pajamų sudarė 57,42 %, nuo PSDF pajamų – 63,73 %), sąnaudos valdymo išlaidoms neviršijo 2,1% nuo visų pajamų (jos sudarė 1,92 % nuo visų pajamų);
- pasiekė ir viršijo papildomų finansavimo šaltinių rodiklius;
- 2016 metams Įstaigai buvo nustatyta nauja veiklos užduotis – įdiegti 2 korupcijos prevencijos priemones (iniciatyvas), vykdant užduotį – poliklinikoje atlikta apklausa dėl galimos korupcinio pobūdžio veikos, naujai patvirtinta Įstaigos Korupcijos prevencijos programa ir programos įgyvendinimo priemonių planas 2017-2019 metams), poliklinikos monitoriuose buvo demonstruoti Specialiųjų tyrimų tarnybos antikorupciniai vaizdo klipai.

¹⁵ Įstaigos direktorius 2015 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. 1R-150-(1.5) patvirtino siekiamas užduotis nuo 2015 m. birželio 1 d. iki 2016 m. kovo 31 d.; 2016 m. balandžio 18 d. įsakymu Nr. 1R-140-(1.5) patvirtino siekiamas užduotis nuo 2016 m. balandžio 1 d. iki 2017 m. vasario 28.

¹⁶ Įstaigos direktoriaus 2013 m. kovo 7 d. įsakymu Nr. 1R-71-(1.5) patvirtinta Viešosios įstaigos Šeškinės poliklinikos darbuotojų darbo apmokėjimo tvarka ir 2016 m. liepos 25 d. įsakymu Nr. 1R-236-(1.5) Dėl Viešosios įstaigos Šeškinės poliklinikos darbuotojų darbo užmokesčio pakeitimo

¹⁷ Vilniaus miesto administracijos direktoriaus 2016 m. liepos 15 d. įsakymas Nr. 30-1681 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės viešųjų asmens sveikatos priežiūros įstaigų 2016 metų veiklos užduočių tvirtinimo“

Įstaiga neįgyvendino užduoties mažinti pacientų laukimo eiles, siekti, kad visi pacientai pas šeimos (vidaus ligų, vaikų ligų) gydytoją patektų per 5 kalendorines dienas (patekti pas vaikų ligų gydytoją Įstaigoje galima kreipimosi dieną, pas vidaus ligų gydytojus – iki 2 darbo dienų, pas gydytojus specialistus – iki 25 darbo dienų, išskyrus: pas kraujagyslių chirurgą – iki 47 darbo dienų, pas kardiologą – iki 38 darbo dienų, oftalmologą – iki 35 darbo dienų). Pagrindinės priežastys – laikinas gydytojų nedarbingumas, 9 šeimos gydytojų išėjimas iš darbo, dėl to kitiems gydytojams padidėjęs darbo krūvis. Pagal Įstaigoje atliktas pacientų apklausas dėl teikiamų paslaugų kokybės, teigiamai paslaugų teikimą įvertino 77 % pacientų, (siektinas rodiklis - ne mažiau kaip 80 % pacientų), gauti 3 pilnai ir iš dalies pasitvirtinę skundai, (siektinas rodiklis - ne daugiau, kaip 3 skundai, t. y., 0,03 skundo 1000-čiui prisirašiusių gyventojų);

Įstaiga neįgyvendino nustatytos užduoties, kad darbuotojų kaita neviršytų 8 %, 2016 metais darbuotojų kaita sudarė 8,35 %, nors lyginant su 2015 metais, darbuotojų kaita sumažėjo (buvo 9,96 %). Pagrindinės darbuotojų kaitos priežastys - dideli darbo krūviai, netenkinantis darbo užmokestis). Nors Įstaiga nurodė, kad nemaža darbuotojų kaita neturėjo įtakos veiklos rezultatams ir teikiamų paslaugų kokybei, šis teiginys nepagrįstas įrodymais. (Iš veiklos užduočių įgyvendinimo ataskaitos matyti, kad nepasiektas pacientų pasitenkinimo Įstaigos teikiamų paslaugų kokybe rodiklis);

Detalesnė vykdytų užduočių ir jų įgyvendinimo eigas analizė pateikiama 2 audito ataskaitos priede „Veiklos užduotys ir jų vykdymas 2015-2016 metais“.

Išvada. Iš vienuolikos Įstaigai 2016 metams nustatytų veiklos užduočių įgyvendintos 4 kiekybiniais ir 4 kokybiniais rodikliais vertinamos užduotys. Nepavyko pasiekti laukimo eilių pas gydytojus specialistus mažėjimo, nustatytų siektinų pacientų pasitenkinimo Įstaigos teikiamų paslaugų kokybe, darbuotojų kaitos rodiklių.

3.2. Įstaigos nustatytos strateginės veiklos vystymo kryptys nesuderintos su steigėju

Audito metu nustatėme, kad Įstaiga, parengusi ir direktoriaus 2014 m. rugsėjo 24 d. įsakymu¹⁸ patvirtinusi Strateginį planą 2014 - 2020 metams, Įstaigos priemonių planą 2014 - 2020 metams ir Įstaigos stebėsenos sistemą 2014 - 2020 metams, strateginių veiklos vystymo krypčių (strategijos) nederino su steigėju. Tai neleido pakankamai racionaliai planuoti svarbiausius darbus, skirti reikiamus išteklius, apibrėžti realiai įgyvendinamas priemones.

Įstaiga Strateginiame plane (toliau tekste - Planas) numatė pacientams prioritetinius tikslus – 1. „Lengvai prieinamos, integruotos ir kokybiškos paslaugos“, 2. „Saugus ir efektyvus, į pacientą orientuotas gydymas ir slauga“. Tikslų pasiekimas numatytas vertinti šiais rodikliais: 1-ojo tikslo – suteiktų prevencinių paslaugų skaičiumi, pacientų laukimo pas pirminio lygio specialistą terminu, 2-ojo tikslo – grįžtamosios kontrolės metu atliktų patikrinimų, kurių metu nustatyti pažeidimai, skaičiumi ir pagrįstų skundų dėl suteiktų asmens sveikatos priežiūros paslaugų skaičiumi. Už tikslų pasiekimą paskirti atsakingi padaliniai, nurodytas jų įgyvendinimo terminas, suformuluoti uždaviniai ir priemonės. Susipažinus su Plane numatytų prioritetinių tikslų, orientuotų į pacientą, uždavinių ir priemonių įgyvendinimu nustatyta, kad siekdama lengvai prieinamų, integruotų ir kokybiškų paslaugų Įstaiga išskėlė 3 tikslus, kuriems pasiekti numatė 4 uždavinius, uždaviniams įgyvendinti – 17 priemonių. Kitam prioritetiniam tikslui - „saugus ir efektyvus, į pacientą orientuotas gydymas ir slauga“ pasiekti išskirti 2 tikslai, 3 uždaviniai, 7 priemonės.

3.2.1. Ar prioritetinių tikslų įgyvendinimo eiga turėjo įtakos Įstaigos efektyvesnei veiklai?

Svarbu pažymėti, kad iš Įstaigos išsiskeltų aukščiau paminėtų prioritetinių tikslų įgyvendinimo eigas turėtų būti aišku, ar tose veiklos kryptyse, kurias Įstaiga numatė tobulinti ir kuriose vykdomi Plane numatyti uždaviniai ir priemonės, planuotas poveikis pasiektas, ar pokyčiai turėjo įtakos pažangesniam paslaugų teikimui (t. y. ar jos tapo lengviau prieinamos,

¹⁸ Įstaigos direktoriaus 2014 m. rugsėjo 24 d. įsakymas Nr. 1R-239-(1.5) „Dėl viešosios įstaigos Šeškinės poliklinikos strateginio plano 2014-2020 metams tvirtinimo ir jo įgyvendinimo kontrolės“

integruotos ir kokybiškos, ar gydymas ir slauga tapo saugesni ir efektyvesni, labiau orientuoti į pacientą?). Tuo tarpu Įstaigos priemonių plano įgyvendinimo ataskaitose, iš įgyvendintų arba ne pirmus metus vykdomų priemonių neaišku, ar pasiektas poveikis, kurio tikėtasi planuojant priemones, daugeliu atvejų tiesiog konstatuojama apie pasiektą rezultatą arba priežastis, dėl kurių konkrečios priemonės neįgyvendintos/neįgyvendinamos.

Vertinant pasiektų rezultatų įtaką Įstaigos veiklai, nustatyta, kad kurių priemonių plane numatytų priemonių įgyvendinimo rezultatai galėjo būti išmatuojami numatytais vertinimo kriterijais, pavyzdžiui, suteiktų prevencinių paslaugų skaičius, įgyvendinus kai kurias priemones: pravestų paskaitų, užsiėmimų, suteiktų individualių konsultacijų, planinių skiepimų ar pagrįstų skundų skaičiai, tačiau buvo ir tokių suplanuotų priemonių, kurias įgyvendinus, jų poveikį siektinam tikslui išmatuoti būtų sudėtinga.

Siekdama prioritetinio tikslo, kad teikiamos paslaugos būtų lengvai prieinamos, integruotos ir kokybiškos ir 2016 - 2017 metais numachiųsi įgyvendinti priemonę „Elektroninės pacientų valdymo sistemos, skirtos informuoti apie patekimo pas gydytoją eiliškumą ir laiką, įdiegimas“, Įstaiga jos neįgyvendino, nurodydama priežastį, kad numatytu laikotarpiu tokios sistemos diegti neplanuoja. Mūsų vertinimu, tokios priemonės įdiegimas gerintų teikiamų paslaugų kokybę - pacientui leistų planuoti savo laiką, trumpėtų laukimo pas gydytojus eilės (Elektroninės pacientų valdymo sistema sėkmingai veikia VŠĮ Karoliniškių poliklinikoje).

Įvertinus Įstaigos Strateginiame plane numatytų priemonių įgyvendinimo eigą 2015 - 2016 metais, siekiant prioritetinių, į pacientų aptarnavimo kokybės gerinimą orientuotų tikslų, nustatyta, kad iš 7 priemonių, numatytų vykdant uždavinį „Įgyvendinti tikslines pacientų sveikatos stiprinimo ir sveikatos išsaugojimo priemones“, įgyvendintos 6, viena priemonė „Sveikatos mokyklėlės įkūrimas“ (joje būtų skaitomos paskaitos apie sveiką gyvenimo būdą ir ligų profilaktiką), neįgyvendinta dėl negauto finansavimo. Vykdamas uždavinį „Diegti veiksmingas priemones, užtikrinančias pacientams teikiamų paslaugų kokybę ir prieinamumą“ iš suplanuotų 6 priemonių įgyvendinta 1- informacinio posto įsteigimas registratūroje, 3 suplanuotų priemonių įgyvendinimas yra tęstinis procesas (2016 - 2018, 2018 - 2020 metai), 1 priemonės – „mobiliuos slaugos paslaugų komandos modelio įdiegimas“ nuspręsta nediegti, nes apskaičiavus slaugos paslaugų namuose kaštus, įvertinta, kad paslaugos teikimas būtų nepelningas. Vykdamas uždavinius „Sudaryti patrauklias sąlygas jaunų pacientų pritraukimui“ ir „Sudaryti patrauklias sąlygas vyresnio amžiaus pacientams“ iš 4 numatytų priemonių įgyvendintos 3, vienos priemonės - „papildomų paslaugų senjorams įsteigimas, įkuriant dienos stacionarą“ įvertinus paslaugos teikimo kaštus, nuspręsta nevykdyti. Vykdamas uždavinį „užtikrinti pacientų privatumą ir medicinos duomenų apsaugą“, 2016 metais dėl nenumatyto finansavimo ne pradėta vykdyti priemonė „Fizinių priemonių sukūrimas medicininės dokumentacijos saugumui užtikrinti“ (priemonės įgyvendinimui numatytas terminas 2016 - 2020 metai).

Atlikus priežasčių, dėl kurių kai kurios Įstaigos Strateginiame plane numatytos priemonės tikslams pasiekti nebuvo pradėtos vykdyti (nenumatytas, negautas finansavimas, paslaugos teikimas Įstaigai būtų nuostolingas, numatytos priemonės vykdymas šiuo laikotarpiu būtų perteklinis veiksmas ir pan.), nustatyta, kad jos daugiausiai susijusios su turimais finansiniais ištekliais. Formuluojuodami strateginius prioritetus, turėtų būti remiamasi pagrįstomis ateities prognozėmis, nusakančiomis bent jau lauktiną įvykių raidą, jų išsipildymo tikimybių intervalus, taip pat tokia prognozė turėtų remtis patikima informacija.

Išvada. Įstaiga 2015 - 2016 metais neįgyvendino dalies Strateginiame plane numatytų priemonių, siekiant lengvai prieinamų, integruotų ir kokybiškų paslaugų, saugaus ir efektyvaus, į pacientą orientuoto gydymo ir slaugos, nes patikimai neįvertino situacijos raidos tendencijų ir nebuvo suplanavusi tam reikiamų išteklių.

4. AR ĮSTAIGA IŠTEKLIUS VALDĖ SIEKDAMA MINIMIZUOTI BENDRĄSIAS SĄNAUDAS?

4.1. Įstaiga ne visais atvejais vertino planuojamų įgyti paslaugų poreikį

Audito metu nustatėme, kad 2016 metais 75 460 Eur padidėjo Įstaigos pagrindinės veiklos kitos sąnaudos, kurios 2015 metais sudarė 260 991 Eur. Didėjo sąnaudų dalis mediciniam draudimui, gydytojų elektroninių parašų įrangai, juridinėms konsultacijoms. Atsižvelgiant į tai, kad kai kurių sąnaudų didėjimas buvo neišvengiamas dėl augančių prekių ir paslaugų kainų, paanalizavome Įstaigos sąnaudų juridinėms konsultacijoms didėjimą, bei jų poreikio tikslingumą, Įstaigos struktūroje (nuo 2011 metų) esant teisininko pareigybei. Kadangi Įstaigos Personalo ir teisės skyriuje 1,0 etato krūviu dirba teisininkas, vertinome ar sprendimas numatyti papildomas išlaidas juridinėms konsultacijoms, buvo racionalus ir ekonomiškai pagrįstas.

Tarp funkcijų, numatytų teisininko pareiginiuose nuostatuose¹⁹ - dalyvauti rengiant Įstaigos vidaus teisės aktų projektus, juos teisiškai įvertinant, teikti teises išvadas, dalyvauti rengiant įstaigos kolektyvinę sutartį, atstovauti įstaigą juridiniais klausimais visų instancijų teismuose, valstybės ir valdžios institucijose, nuolat sekti ir analizuoti norminių teisės aktų, susijusių su asmens sveikatos priežiūra, naujų teisės aktų bei teisės aktų pakeitimų procesą, informuoti Įstaigos administracijos darbuotojus apie naujai priimtus įstatymus, jų pakeitimus ir papildymus bei pateikti kompetetingus jų vertinimus ir kt. Nors Įstaigos 2016 metais patirtų išlaidų juridinėms konsultacijoms padidėjimas 1 656 Eur nėra labai reikšmingas, lyginant su 2015 metais, kai jos sudarė 1 772 Eur, tačiau 2014 metais²⁰ Įstaigai pasirašius sutartį dėl teisinių konsultacijų, teisinių dokumentų projektų rengimo, vidaus ir išorės dokumentų teisinių ekspertizių, atstovavimo Įstaigai valstybės, visuomeninės ir kitose institucijose teisinių ryšių su kitais fiziniais ir juridiniais asmenimis palaikymo, atstovavimo Įstaigos teisiniams interesams teismuose, nagrinėjant civilines ir administracines bylas, dalyvaujant gynėju ar atstovu baudžiamosiose bylose ir kituose teisiniuose procesuose, neatsižvelgta į tai, kad dauguma sutartyje numatytų juridinių paslaugų iš esmės atitinka Įstaigos teisininko pareiginiuose nuostatuose išvardintas atliekamas funkcijas.

Pagal juridines paslaugas pagrindžiančius dokumentus²¹ advokatas A. Z. ne tik atstovavo Įstaigą teismuose civilinėse bylose dėl žalos atlyginimo, bet ir rengė atsakymus į skundus, tvarkų aprašo projektus, ruošė ir teikė Įstaigai teisės aktų registrus, o Įstaiga šias paslaugas apmokėjo.

2016 m. lapkričio 18 d. Įstaiga sudarė dar vieną Teisinių paslaugų sutartį Nr. 7VP-48 su Advokatų profesine bendrija „iLAW“ dėl įvairaus pobūdžio teisinių paslaugų, įskaitant, bet neapsiribojant konsultavimu teisės klausimais, derybomis, dokumentų projektų rengimu bei derinimu, Įstaigos interesų atstovavimu valstybės, savivaldybių institucijose, įstaigose bei kitose įmonėse, taip pat atstovavimu ir gynimu civilinėse, administracinėse, baudžiamosiose bei mokestinių ginčų bylose, įskaitant atstovavimą arbitražo institucijose ir kt. Advokatų profesinė bendrija „iLAW“ 2016 metų pabaigoje ir 2017 m. atstovavo Įstaigą teisme dėl direktoriaus pavaduotojo valdymui M. O. atleidimo iš darbo, rengė atsiliepimus.

Už suteiktas paslaugas pagal aukščiau paminėtas paslaugų sutartis, Įstaigos patirtos išlaidos sudarė 2015 m. – 1 772,42 Eur, 2016 m. – 3 428,62 Eur, 2017 m. I pusmetį – 2 442,82 Eur. Įstaigos teisininkui už funkcijų, numatytų pareigybės aprašyme vykdymą darbo užmokesčio (pagrindinio atlyginimo, be atostoginių, ligos pašalpų) priskaičiuota 2015 m. – 18 915,11 Eur, 2016 m. – 17 385,24 Eur, 2017 m. sausio - birželio mėn. – 9 022,93 Eur.

Išvada. Įstaiga neekonomiškai panaudojo lėšas, įsigydama paslaugas, kurių poreikio neįvertino, atsižvelgdama į teisininkui numatytas funkcijas.

¹⁹ Patvirtinti Įstaigos direktoriaus 2012 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 22P-409

²⁰ Pagal 2014 m. spalio 29 d. Įstaigos ir advokato A.Z. pasirašytą Sutartį Nr. 7VP

²¹ 2015 m. gegužės 29 d. pateiktoje sąskaitoje už teises paslaugas Nr.000623 nurodyta paslauga - teisinių išvadų dėl kolektyvinės sutarties sudarymo ypatumų parengimas bei pridėtas Teisės aktų registras nuo 2015-05-01 iki 2015-05-31; 2016 m. sausio 29 d. pateiktoje sąskaitoje už teises paslaugas Nr.000711 nurodytas suteiktų paslaugų pobūdis: Darbuotojų materialinės atsakomybės tvarkos aprašo projekto parengimas bei pridėtas Teisės aktų registras nuo 2016-01-01 iki 2016-01-31.

4.2. Kiti atvejai, kai Įstaigos lėšos buvo naudotos nepakankamai efektyviai ir ekonomiškai

4.2.1. Nustatėme, kad Įstaiga 2015-2016 metais sumokėjo už Įstaigos darbuotojo L. J. universitetinių vadybos magistratūros studijų III ir IV modulius – 5 213,12 Eur²². Darbuotojas buvo sudaręs Studijų sutartį su ISM Vadybos ir ekonomikos universitetu (2014-08-18 Nr.10-09-1359, už pirmus du studijų modulius apmokėjo savo lėšomis). Įstaiga 2015 m. rugsėjo 4 d. raštu kreipėsi į minėtą mokymo įstaigą su prašymu rasti galimybę L.J. studijuoti Vadovų magistratūros Rinkodaros strategijos ir valdymo modulyje, bei išsipareigojo apmokėti studijas. Rašte buvo nurodyta, kad pagal Įstaigos direktoriaus įsakymu patvirtinto Strateginio plano 4-ąjį prioritetą „Darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas ir kompetencijos ugdymas“ Įstaiga siekia pritraukti ir išlaikyti gabius specialistus, sudaryti galimybes jiems save realizuoti profesinėje veikloje, tobulėti - kelti kvalifikaciją, skatinti motyvaciją ir kt.). L.J. Įstaigoje dirbo teisininko pareigose ir vadybos studijos nebuvo kvalifikacijos kėlimas, šių studijų metu įgytos žinios bei kvalifikacija nenaudojama tiesioginiame teisininko darbe. Strateginio plano 4-ojo prioriteto „Kvalifikacijos tobulinimas ir kompetencijos ugdymas“ numatytas tikslas - personalo tobulėjimo su jo atliekamomis funkcijomis susijusioje srityje, o jį įgyvendinant numatyti uždaviniai ir priemonės, nukreipti į darbuotojų bendrųjų gebėjimų, orientuotų į efektyvesnę sveikatos paslaugų tiekimą, ugdymas (t. y. darbuotojams, susijusiems su gydymu ir slauga).

Įstaiga, išsipareigojusi apmokėti darbuotojo studijas, su minėta mokymo įstaiga pasirašė priedus²³ prie Studijų sutarties, tačiau nei Sutartyje, nei pasirašytuose prieduose nebuvo numatyti jokie saugikliai, kad darbuotojui nusprendus išeiti iš darbo, Įstaigos patirtos išlaidos turėtų būti kompensuotos. Įstaigos ir darbuotojo pasirašytos 2011 m. lapkričio 11 d. Darbo sutarties (7.1.punkte) numatyta, kad jei darbo sutartis nutraukiama dėl darbuotojo kaltės arba darbuotojo pareiškimu be svarbios priežasties, tai darbuotojas išsipareigoja atlyginti darbdaviui jo turėtas išlaidas per paskutinius vienerius darbo metus darbuotojo mokymui, kvalifikacijos kėlimui, stažuotėms ir pan.

Studijų apmokėjimas, kaip skatinamoji ar darbuotoją motyvuojanti priemonė nebuvo numatyta Įstaigos darbuotojų darbo apmokėjimą reglamentuojančiuose Įstaigos vidaus teisės aktuose²⁴, be to, sprendimas apmokėti darbuotojo studijas, priimtas 2015 metais, kai Įstaigos veiklos rezultatas buvo neigiamas - 218 108 Eur nuostolis.

4.2.2. Nustatėme, kad vienam iš trijų Įstaigos Ūkio skyriaus vairuotojų – V.B., dirbančių 1 etato darbo krūviu, nustatytas ženkliai didesnis pagrindinės darbo užmokesčio dalies koeficientas – 19,91, nei kitiems vairuotojams. Kitų dviejų vairuotojų - J.T. ir V.J., koeficientas – 13,60. Darbuotojai dirba pagal Įstaigos direktoriaus įsakymu²⁵ patvirtintus pareiginius nuostatus – jų pareigos, funkcijos ir atsakomybė vienodos, tačiau koeficiento dydis reikšmingai skiriasi (vairuotojas V.B. 2016 metais vidutiniškai per mėnesį uždirbo 768 Eur, kiti vairuotojai: J.T. – per mėnesį vidutiniškai uždirbo 533 Eur, V. J. per mėnesį – 540 Eur, t. y. tas pačias funkcijas vykdančių darbuotojų darbo užmokestis vidutiniškai skyrėsi 230 Eur./mėn.

4.2.3. Nustatėme, kad Įstaigos direktorius savo įsakymu²⁶ Įstaigos Ūkio skyriaus vedėjui P.Š. nuo 2016 m. sausio 4 d. iki 2016 m. gruodžio 30 d. skyrė 30 proc. jo pagrindinio darbo užmokesčio dydžio priedą už „pareiginiuose nuostatuose nenumatytų užduočių atlikimą: poliklinikos gaisrinės saugos reikalavimų vykdymą, pastato ir teritorijos priežiūrą“. Skirto priedo

²² pagal 2015-09-28 PVM sąskaitą-faktūrą ISM2010106 ir 2016-02-22 PVM sąskaitą-faktūrą ISM210921

²³ 2015-09-08 Priedas prie Studijų sutarties Nr. 10-09-1359 ir 2016-02-11 Priedas prie studijų sutarties Nr. 10-09-1359

²⁴ Kolektyvinė sutartis, Kolektyviniai sutarčiai pritarta Viešosios įstaigos Šeškinės poliklinikos konferencijoje, įvykusioje 2010 metų lapkričio 24 dieną, protokolas Nr.15R-44(2.4); Įstaigos direktoriaus 2013 m. kovo 7 d. įsakymu Nr. 1R-71-(1.5) patvirtinta Viešosios įstaigos Šeškinės poliklinikos darbuotojų darbo apmokėjimo tvarka.

²⁵ Viešosios įstaigos Šeškinės poliklinikos direktoriaus 2014 m. gegužės 20 d. įsakymas Nr. 22P-374

²⁶ Įstaigos direktoriaus 2016 m. sausio 4 d. įsakymas Nr. 22P-7 „Dėl priedo skyrimo P.Š.“

suma 2016 metais sudarė 3 718,83 Eur. Pažymėtina, kad darbuotojui 30 proc. jo pagrindinio darbo užmokesčio dydžio priedas už tokių pačių „pareiginiuose nuostatuose nenumatytų užduočių atlikimą“ yra skirtas ir 2017 m. Per 2017 metų 10 mėnesių priskaičiuota ir sumokėta priedo suma sudaro 3 437,46 Eur.

Pažymime, kad Įstaigos direktoriaus įsakymu²⁷ patvirtintuose Ūkio skyriaus vedėjo pareiginiuose nuostatuose tarp vedėjo pareigų yra šios: užtikrinti tinkamą administracinių patalpų techninę ir ūkinę priežiūrą, kontroliuoti priešgaisrinės ir darbo saugos taisyklių reikalavimų laikymąsi ūkiniuose objektuose, organizuoti teritorijos tvarkymą (šiukšlių išvežimą, žolės nupjovimą, šaligatvių ir aikštelių valymą, kt.).

Įstaigos direktoriaus 2015 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1R-353- (1.5) patvirtintuose Ūkio skyriaus nuostatuose, viena iš Ūkio skyriaus funkcijų yra užtikrinti Poliklinikos pastatų ir patalpų eksploatavimą ir jų priežiūrą (5.2. punktas), užtikrinti Poliklinikos teritorijos tvarkymą (5.4. punktas) bei užtikrinti priešgaisrinės saugos reikalavimų vykdymą Poliklinikoje (5.9. punktas). Ūkio skyriaus inžinieriaus energetiko pareiginių nuostatų (patvirtinti Įstaigos direktoriaus 2013 m. sausio 3 d. įsakymu Nr. 22P-11) 7.3. punkte nurodyta, kad inžinierius energetikas instruktuoja ir kontroliuoja kaip pavaldūs darbuotojai laikosi darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės saugos, elektrosaugos reikalavimų. Be to, Įstaiga viešųjų pirkimų būdu 2014 m. rugpjūčio 20 d. su UAB AINAVA sudarė Pirkimo – pardavimo ir paslaugų teikimo sutartį Nr. 2425/7VP-43, kuria UAB AINAVA įsipareigojo teikti patalpų valymo bei teritorijos priežiūros paslaugas.

Atsižvelgiant į tai, kad Ūkio skyriaus vedėjui priskiriama funkcija užtikrinti skyriui nustatytų uždavinių įgyvendinimą ir funkcijų vykdymą, taip pat į tai, kad dalis funkcijų, už kurias mokėtas priedas, numatytos ir jo paties pareiginiuose nuostatuose, taip pat kad kai kurias funkcijas pagal paslaugų sutartį vykdo viešųjų pirkimų būdu atrinktas paslaugų teikėjas, manome, kad priedui skirtos lėšos panaudotos neekonomiškai ir neefektyviai.

Išvada. Įstaiga neužtikrino, kad lėšos visais atvejais būtų naudojamos racionaliai, ekonomiškai ir efektyviai, siekiant mažinti sąnaudas, nes:

- neekonomiškai panaudojo lėšas, įsigydama paslaugas, kurių poreikio neįvertino, atsižvelgdama į teisininkui numatytas funkcijas;
- įsipareigojo apmokėti darbuotojo studijų išlaidas, neatsižvelgdama į tuo metu Įstaigoje buvusią finansinę padėtį ir tai, kad tokių išlaidų apmokėjimas nebuvo numatytas jos vidaus norminiuose dokumentuose;
- vienam darbuotojui, viršijant Įstaigos vidaus norminiuose aktuose reglamentuoto darbo apmokėjimo šios grupės darbuotojams režio ribas, nustatė ženkliai didesnę darbo užmokesčio koeficiento dydį, nei kitiems tokias pačias funkcijas vykdančioms darbuotojams;
- skyrė 30 proc. priedą prie darbo užmokesčio darbuotojui už funkcijų, numatytų pareiginiuose nuostatuose, vykdymą.

Vilniaus miesto savivaldybės Kontrolės ir
audito tarnybos vyriausioji specialistė

Aušra Valentienė

tarnautoja

Daiva Kirkilienė

²⁷ Įstaigos direktoriaus 2016 m. lapkričio 17 d. įsakymas Nr. 22P-799

Viešosios įstaigos Šeškinės poliklinika
direktorius

Jonas Kairys

Įstaigos vyriausioji buhalterė

Liucija Grišina